

Rep.Nr. 09138

ARBEIDSHOF TE BRUSSEL

ARREST

BUITENGEWONE OPENBARE TERECHTZITTING VAN 29 APRIL 2008.

9DE KAMER

Wraking
Tegensprekelijk
Definitief

In de zaak:

De Heer Z Peter,

Verzoeker, vertegenwoordigd door Mter P. De Roo loco Mter B. Siffer, advocaat te 1050 Brussel;

In aanwezigheid van :

1. DE BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de Minister van Justitie, waarvan de burelen gevestigd zijn te 1000 Brussel, Waterloolaan, 115,

vertegenwoordigd door Mter V. Pertry, advocaat te 1050 Brussel;

2. DE N.V. CARREFOUR BELGIUM, met maatschappelijke zetel gevestigd te 1140 Brussel, Olympiadenlaan, 20,

vertegenwoordigd door Mter O. Wouters loco Mter P. Smedts, advocaat te 1160 Brussel;

☆

☆

☆

Na beraad, spreekt het Arbeidshof te Brussel het hiernavolgend arrest uit :

Gelet op het verzoek tot wraking geïncorporeerd in het verzoekschrift strekkende tot hoger beroep tegen de voordracht voor de sociale verkiezingen 2008, neergelegd ter griffie van de Arbeidsrechtbank te Brussel op 14 april 2008;

Gelet op het verzoekschrift tot wraking eerst per fax overgemaakt op 17 april 2008 en vervolgens neergelegd in origineel ter griffie van Arbeidsrechtbank te Brussel op 18 april 2008;

Gelet op de verzending van de akte van Wraking door de griffier van de Arbeidsrechtbank Brussel op 18 april 2008 naar het Openbaar Ministerie;

Gelet op het schrijven van de heer Eerste advocaat-generaal Soetemans van 21 april 2008 waarbij hij de wraking overmaakte aan de hoofdgriffier van het Arbeidshof Brussel;

Gelet op de inschrijving van deze zaak op de rol onder het nummer 50.880.

Gelet op de oproeping van de partijen per gerechtsbrief op 22 april 2008;

Gelet op de conclusie door de Belgische Staat neergelegd ter openbare terechtzitting van 28 april 2008 waarop alle partijen werden gehoord.

Gelet op de mondelinge conclusie van het Openbaar Ministerie op diezelfde terechtzitting, na sluiting der debatten en op de repliek van partijen;

Het verzoek tot wraking is gericht tegen de heer Jean L , rechter in sociale zaken werknemer-bediende die deel uitmaakt van de 22ste Kamer van de Arbeidsrechtbank die over het geschil zou oordelen.

In zijn schriftelijke verklaring gegeven in antwoord op de akte van wraking van 18 april 2008 verklaart deze dat er geen reden tot wraking bestaat en dat hij weigert zich van de zaak te onthouden en waarin hij tevens antwoordt op de ingeroepen wrakingsgronden.

De wraking werd voorgedragen voor de aanvang van de pleidooien voor de Arbeidsrechtbank, zoals vereist door art. 833 Ger. Wb. en voldoet aan het voorschrift van art. 835 Gerechtelijk Wetboek, in de mate het in origineel neergelegd werd ter griffie op

18 april 2008 en ondertekend door een advocaat die sinds meer dan tien jaar aan de balie is ingeschreven, doch niet in de mate het per fax werd opgestuurd. Het betreft overigens een identiek exemplaar.

In het verzoekschrift tot wraking wordt uiteengezet dat er reden is tot wraking van de heer Jean D omdat:

- deze rechter zetelt in de Arbeidsrechtbank op voordracht van één van de drie erkende werknemersorganisaties ACV, ABVV, ACLVB en derhalve minstens een schijn van partijdigheid gewekt wordt indien deze moet oordelen over de voorliggende procedure die zeer nadelig zou kunnen uitvallen voor één van de genoemde werknemersorganisaties
- omwille van de redenen vermeld in het verzoekschrift namens de verzoeker neergelegd dat aan de grondslag van deze procedure ligt en
- omwille van de grote graad van vijandschap die er tussen verzoeker en de drie erkende vakorganisaties bestaat, zoals onder meer moet blijken uit de memories van deze vakbonden in de zaak hangende voor het Grondwettelijk Hof onder nr. 4415 en onder meer gericht tegen verzoeker die daarin aanleggende partij is.

In het geschil ten gronde waarnaar verzoeker verwijst, betwist hij het feit dat zijn kandidatuur voor de sociale verkiezingen 2008 binnen de NV Carrefour niet werd weerhouden daar deze niet voorkomt op een lijst van één van de erkende vakbonden ACV, ABVV en ACLVB die over een monopolie beschikken voor het voordragen van kandidaten voor de sociale verkiezingen. Verzoeker acht zich hierdoor gediscrimineerd en meent dat de wettelijke bepalingen die aan die regeling ten grondslag liggen een aantal fundamentele rechten schenden.

De heer Jean D weigerde zich te onthouden in de zaak die verzoeker bij de Arbeidsrechtbank te Brussel heeft aangespannen tegen de Belgische Staat en de NV Carrefour Belgium :

- daar hij uit het verzoekschrift afleidt dat de wraking niet zozeer hem persoonlijk betreft doch in wezen gericht is tegen alle rechters in sociale zaken - werknemers, niet alleen bij de Arbeidsrechtbank te Brussel maar bij alle arbeidsgerechten zodat deze in strijd is met het Gerechtelijk Wetboek.

- daar hij zich niet in een situatie bevindt waarvoor hij kan worden gewraakt nu zijn benoeming bij Koninklijk Besluit als sociaal rechter op basis van een voordracht door een representatieve werknemersorganisatie zijn onafhankelijkheid en onpartijdigheid niet aantast en geen enkel concreet feit wordt aangehaald waaruit zijn vooringenomenheid zou blijken.

Hij meent dat verzoeker voor zijn subjectieve perceptie geen enkele rechtsgrond aanhaalt.

Art. 828 Gerechtelijk Wetboek bepaalt op limitatieve wijze de algemene wrakingsgronden.

Om tegemoet te komen aan de bepalingen van art. 6 § 1 van het Verdrag van de Rechten van de Mens (EVRM) en art. 14 § 1 van het Verdrag met betrekking tot de burgerlijke en politieke rechten (BUPO) werd bij wet van 10-6-2001 de mogelijkheid tot wraking wegens wettige verdenking ingevoegd als art. 828, 1° Gerechtelijk Wetboek.

Verzoeker roept als wrakingsgrond de wettige verdenking in (art. 828, 1° Ger.Wb) en het bestaan van een hoge graad van vijandschap (art. 828, 12° Ger Wb).

Krachtens art. 829 Ger. Wb. gelden de bepalingen van art. 828 Ger. Wb. betreffende de wraking van rechters eveneens voor rechters in sociale zaken.

Deze kunnen bovendien worden gewraakt indien zij door een arbeidsovereenkomst verbonden zijn geweest met één van de partijen, indien zij lid zijn geweest van het personeel, of van het bestuurs- of beheersorgaan van een rechtspersoon met wie een van de partijen verbonden is geweest door een arbeidsovereenkomst.

Er dient opgemerkt te worden dat de specifieke wrakingsgronden van art. 829 Gerechtelijk Wetboek beperkt zijn tot het verbonden zijn (geweest zijn) door een arbeidsovereenkomst, een bestuurs- of beheersfunctie en zich niet uitstrekken tot het behoren tot een zelfde werkkring of tot het lidmaatschap, gewezen lidmaatschap of weigering tot aansluiting vanwege één der partijen bij de representatieve organisatie die de kandidatuur van een rechter in sociale zaken heeft voorgedragen.

Dergelijke bepaling werd weloverwogen weggelaten bij de bespreking van het Ontwerp van wet houdende het Gerechtelijk Wetboek (Parl.St.Senaat, 1964-65, nr 170, 140 (verslag De Baeck; S.De Coster, OGR, commentaar bij art. 828 Ger.Wb.).

Daaruit dient afgeleid dat de wetgever de mening was toegedaan dat de paritaire en collegiale samenstelling van de arbeidsgerechten voldoende waarborgen bood voor onafhankelijkheid en onpartijdigheid.

In het verzoekschrift strekkende tot hoger beroep tegen de voordracht van de kandidaten voor de sociale verkiezingen 2008 waarin verzoeker tevens de wraking formuleert en toelicht, wordt vermeld :
"Daarom moet elke rechter, aangeduid op voordracht of advies van ACV, ABVV en ACLVB gewraakt worden wegens wettige verdenking."

De geschillen inzake sociale verkiezingen worden door art. 582 3° en 4° Gerechtelijk Wetboek toegewezen aan de Arbeidsrechtbank.

Krachtens art. 81 Gerechtelijk Wetboek houdt elke kamer van de Arbeidsrechtbank zitting met drie rechters, in de regel een beroepsrechter als voorzitter en twee rechters in sociale zaken.

Geschillen inzake sociale verkiezingen worden beoordeeld door een kamer van de Arbeidsrechtbank waarin een van de rechters in sociale zaken benoemd is als werkgever en de andere als werknemer - bediende of arbeider (artikel 81, 7de lid).

De rechters in sociale zaken worden benoemd door de Koning voor de duur van vijf jaar, op voordracht van de Minister van Arbeid of de Minister van Middenstand, al naargelang hun hoedanigheid. De kandidaten worden voorgedragen door de representatieve organisaties van werkgevers, werknemers - arbeiders, werknemers-bedienden of zelfstandigen (Art 199, 202 en 216 van het Gerechtelijk Wetboek).

In tegenstelling tot wat verzoeker voorhoudt, kan de rechter in sociale zaken bij verhindering op grond van artikel 322 van het Gerechtelijk Wetboek niet vervangen worden door een beroepsrechter, doch enkel door een rechter in sociale zaken in dezelfde hoedanigheid benoemd.

Een magistraat wordt geacht gemachtigd te zijn door de wet om een rechterlijke functie uit te oefenen wanneer zijn statuut, zijn bevoegdheden en machten door de wet werden ingericht (F.Kuty, o.c. met verwijzing naar arrest Schiesser t/ Zwitserland 4-12-79 §26).

De zetel van de rechtbank die van een zaak kennis neemt moet worden samen gesteld volgens de grondwettelijke en wettelijke voorschriften.

Het Hof wijst erop dat de eerste voorwaarde voor een eerlijk proces in de zin van art. 6 EVRM en art. 14 BUPO, is dat de rechtbank door de wet of de grondwet werd ingericht. Dit reflecteert het beginsel van de Rechtstaat inherent aan heel het systeem van het EVRM en zijn protocols (arrest Lavents/Letland, 28-11-2002 (unaniem gewezen) § 114).

Deze vereiste heeft betrekking op de gehele gerechtelijke organisatie, zowel de inrichting van de rechtbank, de grondwettelijke en wettelijke basis van haar bestaan, haar organisatie, de samenstelling van haar zetel en de procedureregels die zij dient na te leven (zie F.Kuty, Justice Pénale et procès équitable, Larcier, 2006 p. met verwijzingen naar arresten van het Europees Hof).

Ook art. 146 van de Grondwet bepaalt dat geen rechtscollege kan worden ingesteld dan krachtens een wet.

De bepalingen i.v.m. de samenstelling van de rechtbank betreffen de gerechtelijke organisatie en raken de openbare orde (J.Petit, sociaal procesrecht, Die Keure 07 nr 73 met verwijzing naar Cass.5-2-82, AC 81-82, 731; Cass. 13-2-73, AC 74, 428; Cass; 9-2-72, AC 72, 534; concl. E.Krings bij Cass. 5-5-88, AC 87-88, 1134).

De tweede voorwaarde gesteld door art. 6 § 1EVRM en art. 14§1 BUPO is de onafhankelijkheid van de (door de wet) ingestelde rechtbank en de onpartijdigheid van de rechters, volgens het Hof van Cassatie een algemeen rechtsbeginsel (Cass.14-5-87, nr 538 met conclusies J. Velu; Cass; 15-6-89, nr. 605).

De onpartijdigheid van de rechter is een beginsel van behoorlijke rechtsbedeling op grond waarvan de rechter verplicht is van een geschil kennis te nemen zonder vooringenomenheid t.a.v. één van de partijen of de uitkomst van de zaak (E.Dirix, B.Tilleman, en P.Van Orshoven, De Valks juridisch woordenboek, Intersentia 2004, 262).

Zij houdt verband met de houding, de instelling van de rechter in het proces dat leidt tot een beslissing.

In het arrest Piersack wordt de onpartijdigheid omschreven als de afwezigheid van vooringenomenheid of partijdigheid. (EHRM 01.10.1982 Serie A vol 35 §27)

In de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens m.b.t. art 6§1 EVRM, wordt een onderscheid gemaakt tussen objectieve en subjectieve onpartijdigheid.

De objectieve onpartijdigheid is verbonden met de organisatie van de rechtsmacht (organiek criterium) of de door de rechter waargenomen functies (functioneel criterium).

Volgens de rechtspraak van het Europees Hof volstaat een cumul van (rechterlijke) functies niet doch dient in concreto te worden geapprecieerd of de subjectieve bezorgdheid gerechtvaardigd is. (G.Closset-Marechal, noot onder cass. 23-7-2002, TBBR 2003 p 605 e.v.)

Wat de benoeming van de leden van een rechtscollege betreft, aanvaardt het Europees Hof de benoemingsmacht van belangengroeperingen, voor zover het rechtscollege in zijn geheel genomen evenwichtig is samengesteld. (EHRM 16-7-71 Ringeisen; ECRM verslag 8-10-87 en EHRM Langborger 22-6-89; Zie ook i.v.m. de samenstelling van de arbeidsrechtbank Cass. 21-10-85, Pas.86,I, nr. 110)

Essentieel is dat de leden van het rechtscollege in hun persoonlijke hoedanigheid in het college zitting nemen. (EHRM 10-2-83, Albert en Le Compte ; EHRM 28-6-84, Campbell en Fell, ; EHRM 22-10-84 Sramek; EHRM 23-4-87, Ettl)

De duur van het mandaat van de leden van een rechtscollege mag beperkt zijn voor zover de leden tijdens de uitoefening van het mandaat onafzetbaar zijn (EHRM 28-6-84, Campbell en Fell.; ECRM verslag 12-10-78, Zand/Oostenrijk, 7360/76 Dr. vol 15 (70) p 99 § 80) Er is geen principiële bezwaar tegen dat de leden slechts gedurende een aantal jaar hun mandaat uitoefenen. (EHRM 23-6-81, Le Compte, Van Leuven en De Meyere EHRM 28-6-84, Campbell en Fell; EHRM 22-10-84 Sramek; EHRM 23-4-87, Ettl)

Een gemengd college waar naast een of meerdere beroepsmagistraten ambtenaren of vertegenwoordigers van belangengroepen zitting hebben is op zichzelf

niet strijdig met art 6 lid 1. (EHRM 16-7-71 Ringeisen; EHRM 22-10-84 Sramek). Wel bestaat er een bezwaar wanneer deze leden onderworpen zijn aan het gezag van een der partijen, quod non. (EHRM 22-10-84 Sramek; EHRM 23-4-87, Ettl) Art 829 Gerechtelijk Wetboek bevat eveneens een specifieke wrakingsgrond in die zin.

Artikel 202 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt formeel dat de benoeming tot werkend of plaatsvervangend rechter in Sociale Zaken plaats heeft voor een termijn van vijf jaar en dat de benoeming als plaatsvervanger geschiedt voor een ontslag nemend of overleden rechter in Sociale Zaken voor de tijd die het ambt van zijn voorganger nog moest lopen.

De modaliteiten van benoeming, op voordracht zoals bepaald in de artikelen 197 en volgende van het Gerechterlijk Wetboek met betrekking tot de rechters in sociale zaken van de Arbeidsrechtbank volstaan voor de vereisten van een onafhankelijke en onpartijdige Arbeidsrechtbank.

Het Gerechtelijk Wetboek voorziet dat het sociale rechters worden benoemd door de Koning op voordracht van de bevoegde ministers en door hun eedaflegging en hun hoedanigheid van rechter zijn zij niet meer de mandatarissen van de erkende vak verenigingen die hun benoeming hebben voorgedragen.

Door hun nabijheid, door een ruime kennis in de praktijk, en door in sociale en technische ervaringen binnen de onderneming zelf zijn de rechters in Sociale Zaken, die zetelen in de Arbeidsrechtbank, aan de zijde van een beroepsmagistraat, zeer geschikt voor de beoordeling van arbeidsrechterlijke geschillen..

De paritaire samenstelling vermijdt een te steriele en ivoren toren rechtspraak.

De rechtvaardiging voor de paritair aanwezigheid van de rechters in Sociale Zaken is "om in de zetel van het gerecht meer rechtstreeks de aanwezigheid van de gelijken van de rechtszoekende te verzekeren (zie gedragingen stukken senaat zittingen 6 maart '64 stuks 60)

Het Hof besluit dat de arbeidsgerechten op een evenwichtige wijze paritair zijn samengesteld

overeenkomstig de criteria die daarvoor kunnen worden weerhouden in de rechtspraak van het Europees Hof. De collegialiteit van de beslissingen en het recht tot wraking van een rechter voor de rechtszoekende -voor zover aan de voorwaarden daartoe is voldaan- is een voldoende waarborg voor de rechtszoekende om zijn zaak behandeld te zien door een onafhankelijk rechtscollege en dat er geen schending is van art 6§ 1 EVRM en art 14 BUPO. (In dezelfde zin AH Br. 24-11-2005, JTT 2006 p 198-203)

De subjectieve of persoonlijke onpartijdigheid wijst op de ontstentenis van vooringenomenheid en van elk vooroordeel op de afwezigheid van enige persoonlijke betrokkenheid m.b.t. het aan de rechter voorgelegde geschil, zij veronderstelt de onafhankelijkheid van de rechter t.o.v. zijn eigen overtuigingen, van de partijen, van de uitvoerende en wetgevende macht en andere mogelijke externe invloeden. (Chatel M, Magistraat vandaag, Liber Amicorum F.Dumon 654). Zij berust op de persoonlijke overtuiging van de rechter bij een bepaalde gelegenheid. (Cass. 13-1-86, Arr.Cass.85-86, 665)

De aanvoering van de subjectieve partijdigheid komt neer op de wrakingsgronden (art 828 en 829 Gerwb), onverenigbaarheden (293 tot 304) en de procedure tot verwijzing naar een andere rechtbank (542 Wsv) (A.Winants, De onpartijdige rechter invloed op de Belgische rechtspraak van de arresten Piersack en De Cubber p 280)

Volgens de extensieve interpretatie die overeenstemt met het begrip "wettige verdenking" dient niet te worden nagegaan of een rechtscollege onpartijdig is of geweest is maar of partijen of "derden" "ernstige redenen" hebben om te vrezen dat dit het geval was. Het volstaat niet dat een partij verklaart dat zij de rechtbank van partijdigheid verdenkt. (J.M.Piret, Impartialité du juge et suspicion légitime, in "Présence du droit public et des droits de l'homme, mélanges offerts à J.Vélu, Fac.Dr. Ulb '92 , II, p 864) De subjectieve onpartijdigheid wordt immers vermoed tot bewijs van het tegendeel. (J. Van Compernelle in Mélanges Pierre Lambert p 936; J.Vélu en R.Ergec. RPDB compl. Tome VII, Brux 90 n°543 met verwijzing naar het arrest Piersack en het arrest Le Compte en Cass. 24-9-86, PAS 87, nr 48, zie ook Cass; 1-12-96 Arr. Cass.96, , 496)

Verzoeker toont niet aan dat de door hem gewraakte rechter op enige manier blijk zou hebben gegeven van partijdigheid en het Hof acht evenmin elementen voorhanden voor het bestaan van een schijn van partijdigheid. De loutere voordracht van de heer I als rechter in sociale zeker-werknemer door een van de representatieve organisaties van werknemers, kan niet volstaan niet als grondslag voor het subjectieve vermoeden van partijdigheid.

De sociale rechters zetelen als onafhankelijke individuele rechters en niet als vertegenwoordigers van de belangenorganisatie die hun kandidatuur heeft voorgedragen. De wraking heeft geen betrekking op de specifiek op de sociale rechters betrekking hebbende wrakingsgronden voorzien in art 829 Gerechtelijk Wetboek.

In de mate dat verzoeker zou menen de wettige verdenking te kunnen steunen op de samenstelling - overeenkomstig de wet - van de kamer van de Arbeidsrechtbank die over het geschil ten gronde dient te beslissen is het Hof van oordeel dat daartoe, in het licht van de rechtspraak van het Europees Hof van de rechten van de mens met betrekking tot art. 6§1 EVRM geen grond kan worden gevonden.

Wat de wrakingsgrond betreft gesteund op een hoge graad van vijandschap (art 828,12°) wijst het Hof erop dat uit de formulering van die bepaling duidelijk blijkt dat vereist is dat deze uitgaat van de rechter persoonlijk.

Die bepaling wordt strict geïnterpreteerd en veronderstelt feiten die duidelijk en voldoende ernstig laten blijken dat de rechter een werkelijke haat of vijandigheid koestert tegen de partij of zijn advocaat, zodat de beslissing erdoor zou kunnen worden beïnvloed. (Cass. 4-2-97 pas 97, I,169; Cas. 23-6-2000 Pas 2000, 1178.

Het Hof stelt vast dat verzoeker weliswaar in zijn toelichting tot de wraking vermeldt dat de vijandige houding uitgaat van de vakverenigingen ACV, ABVV en ACLVB in de procedure voor het Grondwettelijk Hof, terwijl moet vastgesteld worden dat hij geen partij is in een procedure voor het Grondwettelijk Hof, hetgeen hij ter zitting bevestigt als zijnde een vergissing.

Het Hof dient vast te stellen dat het verzoek tot wraking in wezen niet gericht is tegen de heer Jean D persoonlijk maar er in het algemeen op gericht is de zaak te laten berechten voor een zetel waarin geen enkele magistraat zetelt als werknemer voorgedragen door de erkende vakorganisaties ACV. ABVV, ACLVB.

Zoals hierboven aangetoond, is dergelijk verzoek is volledig vreemd aan een vordering tot wraking bedoeld bij art. 828 Ger. Wb. en is derhalve niet ontvankelijk (Cass. 4-2.2005, A.R. C050036.N/1,; Cass. 20-2-1987, Arr. Cass. 86-87, 828).

★

★

★

OM DEZE REDENEN :

Het Arbeidshof,

Gelet op de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, zoals tot op heden gewijzigd, inzonderheid op artikel 24,

Rechtsprekend bij tegenspraak,

Gehoord de 1ste Advocaat-generaal, de heer D. SOETEMANS, in zijn mondeling advies,

Verklaart het verzoek tot wraking niet ontvankelijk;

Stelt aan als gerechtsdeurwaarder de heer R. MOREELS met standplaats te 1190 Brussel, Dierenriemstraat, 13 om het arrest te betekenen aan de partijen in de zaak met Algemeen rolnummer 5823-08 van de Arbeidsrechtbank te Brussel, en dit binnen de 48 uur;

Legt de kosten van onderhavig geding, inclusief de betekeningskosten, ten laste van de heer Z ;

Deze kosten werden tot op heden niet begroot;

Aldus gewezen door de 9de Kamer van het Arbeidshof te Brussel en ondertekend door :

Mevrouw B. CEULEMANS, Eerste Voorzitter,

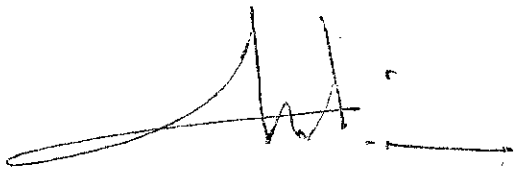
Mevrouw G. BALIS, Kamervoorzitter,

Mevrouw S. ALAERTS, Raadsheer in sociale zaken als zelfstandige arbeider,

Bijgestaan door de heer D. DE RAEDT, griffier,

B. CEULEMANS,

G. BALIS,

S. ALAERTS,

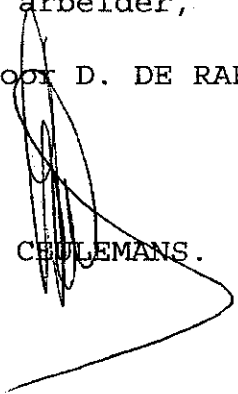
D. DE RAEDT,

En uitgesproken op de buitengewone openbare terechtzitting van de 9de Kamer van het Arbeidshof te Brussel op 29 april 2008 door :

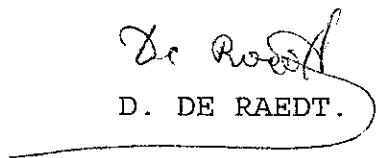
Mevrouw B. CEULEMANS, Eerste Voorzitter,

In aanwezigheid van mevr. G. BALIS, Kamervoorzitter en mevr. S. ALAERTS, Raadsheer in sociale zaken als zelfstandige arbeider,

Bijgestaan door D. DE RAEDT, Griffier,

B. CEULEMANS.

D. DE RAEDT.